

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 11 mars 1908, kl. 1 e. m.

*Första Kammararens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 3,
i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl.
Maj:t angående uttagande af stämpelafgiften å utnäm-
ningsbref för riddare och kommandörer af ordnar.*

Herr B. A. Petréen har uti en inom Andra Kammararen väckt motion, n:o 230, hemställt, »att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t behagade föranstalta därom, att den af Riksdagen fastställda stämpelskatten på utnämningsbref för riddare och kommandörer af ordnar må för framtiden erläggas af dem, som mottaga värdigheten i fråga».

Till stöd för denna hemställan anför motionären, bland annat, följande:

»Af landets riddarordnar instiftades serafimer-, svärds- och nordstjerneordnarna den 23 februari 1748, vasaorden den 29 maj 1772 och Karl XIII:s orden den 27 maj 1811.

Alltsedan Kungl. Maj:t i en den 7 juli 1752 meddelad förklaring föreskrifvit, att stämpelafgift till angifven storlek skulle erläggas af dem, som tilldelades någon af förstnämnda tre ordnar, hafva de af Kungl. Maj:t därefter utfärdade förordningar angående stämpelafgifter städse innehållit föreskrift om dylika afgifter till visst belopp för utnämningsbref för riddare och kommandörer af de vid tiden för de särskilda förordningarnas tillkomst inrättade ordnar.

Berörda stämpelafgifter, hvilka ursprungligen utgjorde 10—100 daler silfvermynt, hafva tid efter annan, enligt därom af Rikets Ständer eller Riksdagen jämlikt 60 § regeringsformen fattade beslut, undergått förhöjning samt utgöra alltsedan 1872 års början 50—400 kronor, allt efter beskaffenheten af den förlänade ordensvärdigheten.

Uti gällande förordningar angående stämpelafgiften och expeditiönslösen förekomma inga bestämmelser, som innefatta skyldighet för dem, hvilka tilldelas ordensvärdighet, att lösa utnämningssbref.

Medan dylik skyldighet föreskrefs uti af Kungl. Maj:t den 26 november 1798 utfärdad förordning rörande de fyra dittills inrättade ordnar, innehålla däremot nu gällande stadgar angående samma ordnar, hvilka antagits i ordenskapitel den 24 november 1902, den bestämmelsen, att »det beror på enhvar af de utnämnda, huruvida han åstundar erhålla särskildt ordensbref, i hvilket fall detta belägges med fastställd stämpel.»

Af de med ordensvärdighet förlänade personer utlöser numera endast ett ytterst ringa fåtal utnämningssbref; och lär förhållandet hafva varit enahanda, alltsedan 1871 års Riksdag, i syfte att bereda statsverket en ökad inkomst, höjde stämpelafgifterna för ifrågakvarande handlingar.

Då Riksdagen sedermera bibehållit de nämnda år bestämda stämpelafgifterna för brefven i fråga, må det väl förutsättas såsom visst, att Riksdagen alltjämt ansett denna form af beskattning vara lämplig.

Såsom ett bestämdt missförhållande måste det emellertid då ock be-tecknas, att, på sätt förut angifvits, Riksdagens syfte härutinnan ej ernåtts.

Att de skattebelopp, som sålunda under loppet af de sistförflutna 36 åren ej kommit statsverket till godo, belöpa sig till afsevärda belopp, torde framgå däraf, att enligt af mig verkställd beräkning utnämningssbref för samtliga de under 1907 förlänade ordensvärdigheter skolat be-tinga en stämpelsumma af inalles cirka 32,000 kronor.

Visserligen äger Riksdagen ej i sin makt att föreskrifva, det ut-nämningssbref för dem, som mottaga dem tilldelad ordensvärdighet, skola utfärdas. Därest emellertid Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t, under påpekande hurusom Riksdagens skattebestämmelser i förevarande fall blifvit satta å sido, anhåller, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta där-om, att den af Riksdagen fastställda stämpelskatten på ordensbref må för framtiden erläggas af dem, som mottaga värdigheten i fråga, torde väl tvifvel ej böra råda därom, att en dylik hemställan från Riksdagens sida skulle hos Kungl. Maj:t vinna det för anmärkta missförhållandets rättande nödiga beaktande.

Om aflåtandet af en skrivelse till Kungl. Maj:t med nu angifna innebörd har hemställan redan gjorts i den af formella skäl sedermera frånträdde reservation, som af Andra Kammarens samtliga ledamöter i bevillningsutskottet anmälts mot samma utskotts betänkande n:o 3 i anledning af den utaf herr A. von Möller i Första Kammarerna väckta motion n:o 4 om ändring af gällande bestämmelser angående stämpel å utnämningssbref för riddare och kommandörer af Kungl. Maj:ts ordnar.»

Öfver motionen har Andra Kammarens fjärde tillfälliga utskott afgifvit yttrande och däri anfört, att, då i anmärkta hänseendet otvifvelaktigt föreläge ett missförhållande, däri rättelse borde ske, och sådan torde stå att vinna allenast i den ordning, motionären föreslagit, utskottet ville hemställa, att Andra Kammarerna för sin del måtte besluta, i enlighet med motionen, »det Riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t behagade anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta därom, att den af Riksdagen fastställda stämpelskatten på utnämningssbref för riddare och kommandörer af ordnar må för framtiden erläggas af dem, som mottaga värdigheten i fråga.»

Utskottets hemställan har af Andra Kammarerna bifallits, hvarefter beslutet delgifvits Första Kammarerna, som därpå hänvisat frågan för vidare utredning till sitt första tillfälliga utskott.

*Första Kam-
marens
utskotts yt-
trande.*

För att statskassan skulle tillföras ökade inkomster af stämpelafgifter, föreslog bevillningsutskottet vid 1871 års riksdag, att de då gällande stämpelafgifter för utnämningssbref för riddare och kommandörer af ordnar måtte höjas till vissa angifna belopp, som betydligt öfverstego dåvarande afgifter.

Vid ärendets behandling inom Andra Kammarerna framställdes förslag, att stämpelafgifterna måtte utgå efter denna tariff:

Utnämningssbref för:

riddare och kommandör af Kungl. Maj:ts orden	400 kr.
kommandör med stora korset:	
af Svärdsorden	} 200 »
af Nordstjerneorden	
af Vasaorden	
kommandör:	
af Svärdsorden	} 150 »
af Nordstjerneorden	
af Vasaorden	
riddare af Konung Carl XIII:s orden	150 »

riddare af Svärdsorden	}	50 kr.
riddare eller ledamot af Nordstjerneorden		
riddare eller ledamot af Vasaorden		

dock är riddare- eller kommendörsbref, som i följd af utnämning under fälttåg meddelas, från stämpel fritt.

Detta förslag blef af Andra Kammarerna godkändt, hvaremot Första Kammarerna ogillade såväl berörda förslag som bevillningsutskottets hemställan.

Den gemensamma omröstning, som därefter hölls i ärendet, utföll i enlighet med Andra Kammarens mening, som till följd däraf blef Riksdagens beslut.

De sålunda fastställda stämpelafgifterna för utnämningssbref för riddare och kommendörer af ordnar gälla fortfarande, men den inkomst till statskassan, som däraf påräknades, har i det allra närmaste uteblifvit, därför att det saknas bestämmelse om skyldighet för dem, hvilka tilldelas ordensvärdighet, att lösa utnämningssbref. Däremot har i ordenskapitlet bestämts, att det beror på enhvar af de utnämnde, huruvida han åstundar erhålla särskildt ordensbref, i hvilket fall detta belägges med fastställd stämpel.

Enligt uppgift af motionären skulle stämpelafgiften, om den uttagits, tillfört statskassan ganska afsevärda belopp. Så skulle utnämningssbref för samtliga under år 1907 förlänade ordensvärdigheter betingat en stämpelsumma af cirka 32,000 kronor.

Då 1871 års Riksdags beslut om stämpel å utnämningssbref för riddare och kommendörer af ordnar kvarstår och statskassan fortfarande är i stort behof inkomster, bör Riksdagen vidtaga de åtgärder, som stå till buds för att få sitt beslut verksamt. Härvid må dock ej förbises, att fall förekomma, då uttagande af stämpelskatt icke skulle vara lämpligt. Ordensutmärkelser af såväl högre som lägre grad tilldelas ofta utländske män för visade tjänster mot landet, eller såsom erkännande af framstående skicklighet i konst, vetenskaper och militära värf m. m. eller af internationella hänsyn. Utfordrande på ett eller annat sätt af stämpelskatten hos utländske män skulle säkerligen kasta en egendomlig och föga tilltalande dager öfver svenska ordensväsendet och svenska nationen. Helt annorlunda ställer sig saken i förhållande till svenske undersåter, hvilka tilldelas ordensutmärkelse. Dessa stå under Riksdagens beskattningsrätt och böra därför, om de vilja mottaga ordensvärdighet, finna sig i den skatteplikt, som Riksdagen bestämt.

På grund häraf får utskottet hemställa,

att Första Kammaren måtte på det sätt biträda Andra Kammarens beslut, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller, det täcktes Kungl. Maj:t föranstalta därom, att skyldighet blifver ålagd svenske undersåter, hvilka utnämnas till riddare och kommandörer af ordnar och mottaga värdigheten, att utlösa utnämningssbref.

Stockholm den 9 mars 1908.

På utskottets vägnar:

I. VON STAPELMOHR.
